

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Економіка і фінанси підприємства
Викладач 	Володимир СИБІРЦЕВ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЦНТУ
Контактний тел.	+38(095) 173-75-73
Е-mail:	sybirtsev@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів - 4, годин – 120. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2023-2024.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні, але ефективність засвоєння змісту дисципліни підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких дисциплін як макроекономіка, мікроекономіка.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємств, змісту її окремих напрямів та їх

взаємозв'язку, системи показників, що їх характеризують.

Завданнями дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів з таких питань:

- підприємство як суб'єкт господарювання та основні напрями його господарсько-фінансової діяльності (операційна, інвестиційна, інноваційна, фінансова);
- формування програми виробництва продукції та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства;
- визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхи формування і ефективного використання трудових, майнових, фінансових ресурсів підприємства;
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;
- конкурентоспроможність підприємства та методи її оцінки;
- механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

2. Результати навчання

У результаті опанування дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» здобувач повинен **знати** про:

- економічні основи функціонування підприємства у системі ринкових відносин, основні напрями та види його діяльності, види підприємств, що функціонують в Україні;
- систему аналізу та планування обсягів, результатів діяльності та ресурсів підприємства;
- ресурсний потенціал підприємства та його складові елементи;
- основні результативні показники діяльності підприємства, порядок їх формування та використання;
- капітал підприємства, його структуру;
- ефективність, конкурентоспроможність підприємства та його продукції, володіти практичними навичками оцінки цих параметрів;
- сучасні теорії та моделі розвитку підприємства, механізм трансформації (реструктуризації) підприємства у процесі розвитку;
- економічну безпеку підприємства та його антикризову діяльність.

Здобувач має також **вміти** використовувати методи та інструментарій:

- стратегічного, тактичного та оперативного планування; планування обсягів діяльності, необхідних ресурсів, зовнішніх і внутрішніх обмежень та ризиків, напрямів розвитку та реструктуризації;
- обґрунтування обсягів виробництва та реалізації продукції, його виробничої потужності, потреби підприємства у матеріальних ресурсах, мати уявлення про критерії оптимізації обсягів матеріально-сировинних ресурсів, що необхідні підприємству; товарну та цінову політику підприємства;

- аналізу та планування ресурсів, які необхідні підприємству, розробки політики формування та використання трудових, майнових та фінансових ресурсів;
- аналізу та планування доходів, поточних витрат і фінансових результатів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства;
- обґрунтування ефективності інвестиційних та інноваційних проєктів;
- оцінки фінансово-майнового стану підприємств, його конкурентоспроможності, загрози банкрутства.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічні основи виробничої діяльності та ресурсного забезпечення підприємства.

- Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці.
- Тема 2. Планування діяльності підприємства.
- Тема 3. Економічні характеристики продукції підприємства.
- Тема 4. Виробнича програма підприємства.
- Тема 5. Виробнича потужність підприємства.
- Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства.
- Тема 7. Трудові ресурси підприємства.
- Тема 8. Майнові ресурси (активи) підприємства.

Змістовий модуль 2. Економічні результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

- Тема 9. Фінансові ресурси (капітал) підприємства.
- Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції.
- Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства.
- Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства.
- Тема 13. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки.
- Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки.
- Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку.
- Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль - 50 балів, другий модуль - 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

1. Біла О.Г. Фінанси підприємств: *навчальний посібник*. Л.: Магнолія, 2021. 384 с.

2. Господарський кодекс України від 16.02.2019 р. № 436-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

3. Гриб С.В. Фінанси підприємств в таблицях, схемах та тестах. *Навчальний посібник*. Л.: Магнолія, 2021. 336 с.

4. Економіка і фінанси підприємств: *підручник* / Є. В. Крикавський, З. С. Люльчак. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2021. 696 с.

5. Забезпечення економічної безпеки промислових підприємств в умовах євроінтеграції : монографія / О.А. Гавриш, Г.М. Дергачова; Міністерство освіти і науки України; Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". Київ. НТУУ «КПІ». 2018. 242 с.

6. Фінанси підприємств : підручник / [А. М. Поддєрьогін та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - 8-е вид., переробл. та допов. К. : КНЕУ, 2013. 519 с.

7. Фінанси підприємств: *підручник*. Бондаренко Л.П., Курило О.Б., Вівчар О.Й., Чубка О.М. К.: Кондор, 2020, 340 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Протокол №1 від 29 серпня 2023 р.